

TÖRAKANPOLTTO KIELLETTY
TOBAKSRÖKNING FÖRBUDEN

ARTS kl 2022 *Tekstipaja 2*

Maija Lepola
maiya.lepola @ aalto.fi

Tekstipaja 1

Käsiteltyjä teemoja

Tekstit: johdanto (+ sisällysluettelot)

Teemat:

- Johdanto: pakolliset elementit, aihekappale, hyvät etenemistavat
- Tutkielman rakenne: lukujaottelu

Tekstipaja 2

Käsiteltäviä teemoja

Tekstit: viisi (5) sivua käsittelyluvusta, johdanto, sisällys- ja lähdeluettelo

Teemat

- selkeys, luettavuus, yhtenäisyys
- tutkielman kieli
- viittaustekniikka
- metateksti

Kommentit tulossa!

Sininen: oikeinkirjoitus, kielen rakenteet

Vihreä: tekstin rakenne

Punainen tyyli, tieteellisyys

Toinen palautus samasta tekstinäytteestä (jos niin pyydän) viimeistään **su 10.4.2022** suoraan Maijalle sähköpostiin

- tekstinäyte sellaisesta kohdasta tutkielmaa, jossa käytetään lähdekirjallisuutta
- ilmoitathan, jos suoritusmerkinnällä on kiire!
- pääsääntöisesti suoritusmerkintä kypsyysnäytteestä tulee näkyviin vasta kun opinnäytetyö hyväksytään

Yleistä: hyvää työtä, monet työt jo ilahduttavan hyvällä mallilla!

- + Tekstit johdonmukaisesti eteneviä ja helposti seurattavia
- + Yleisesti sekä oikeinkirjoitus että virkerakenteet siistejä, ei kovin paljon kapulakieltä tai koukeroisia lauseita
- + Tekstien kokonaisjäsennykseen ja lukujaotteluun voi kiinnittää huomiota
- + Metatekstiä ja koheesiokeinoja voi vielä paikoin lisätä – pidetään lukijaa kädestä
- + Viittaustekniikassa kohentamisen varaa

A?

Aalto University

Ongelmakohtia

Lähdeviitteet

Piste oikeaan kohtaan:

Tämä lause on referoitu Lähteestä x (Lähde x, 2021).

Tämä lause on referoitu Lähteestä x. Tämäkin lause on referoitu siitä samasta Lähteestä x. (Lähde x, 2021.)

Ei kaikkia viitteitä kappaleen loppuun:

- Muista erilaiset referointitekniikat

Tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä. Tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä. Tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä tekstiä. (Lähdeviite, 2021.)

Lähteet merkitään pääsääntöisesti: Sukunimi (vuosi)

- Ei etunimiä tai tekstilajeja: **Maija Lepola (2021)** kirjoittaa **artikkelissaan, että...**
- Täydelliset julkaisutiedot vasta lähdeluettelossa
- *et al.* > mieluummin *ym.* (etenkin tekstissä) > muista monikkomuoto verbissä!

Kuvat, taulukot ja kaaviot

Nyrkkisäännöt

- 1) Mainitse kuva, mieluusti ennalta
- 2) Käsittele (erittele, kuvaile) kuvaa, mieluusti jälkeenpäin
- 3) Älä sijoita kuvaa välittömästi luvun alkuun tai loppuun

Kuvatekstit:

Kuva x. Kuvaus sisällöstä (lähdeviite).

Luku- ja kappalejaottelu

Pääsääntö:

yhdessä luvussa on vähintään kaksi kappaletta ja yhdessä kappaleessa vähintään kaksi virkettä

Muista myös:

Luku on luku

Kappale on kappale

> Luku koostuu kappaleista

Jaa pitkät kappaleet osiin

Missä kohtaa asia vaihtuu toiseen? > kappaleenvaihto

Yhdistä lyhyet kappaleet toisiinsa

Tarkista, että jokaisessa kappaleessa on noin yksi asia ja että kukin asia on esitetty yhdessä ja samassa kappaleessa

Asioiden esitysjärjestys: yleisestä yksittäiseen, tutusta uuteen asiaan

Oikeinkirjoitus ja virkerakenteet

- Pyri tiiviiseen ilmaisuun: ei liian monia sivulauseita per päälause

*Tästä palasin takaisin 1900-luvun alkuun, **kun** olin kiinnittänyt huomiotani sen ajan lastenpukeutumiseen, **kun** käytin sitä yhtenä aiheenani xx-kurssilla syksyllä 2021*

... mutta muista selkeys: ei liikaa tiivistämistä, jotta lukija pysyy perässä
– lukija tietää asiasta aina vähemmän kuin sinä!

- Rinnasta (pääosin) vain samanmuotoisia lauseenjäseniä

***Kysymykset koskevat** **tuntemuksia ja pohdintoja** tiiviin ystäväpiirin merkityksestä omaan elämään ja mitä se on antanut omalle identiteetilleni nuoreksi aikuiseksi kasvamisen myötä.*

Oikeat muodot

Rektiot, sanavalinnat:

*Koulut järjestävät **harjoituksia** oppilaille, **kuinka** suojautua kouluampujalta*

*... kun on **päädytty** mitä ongelmaa ollaan ratkaisemassa...*

Kongruenssi ja sijapäätteet:

*kyseenalaistetaan sekin, **onko** ongelma ja sen ratkaisutavat sitä mitä etukäteen kuviteltiin.*

...selkeästi määriteltyyn ryhmään, esimerkiksi valtion kansalaiset

Viittaussuhteet: *joka ja mikä*

*Kulttuurimaisemalla on vahvat maantieteelliset rajat, **jotka** tekevät alueesta ainutlaatuisen.*

→ **Mihin halutaan viitata? Vertaa:**

*Kulttuurimaisemalla on vahvat maantieteelliset rajat, **mikä** tekee alueesta ainutlaatuisen.*

Ei ainakaan:

Vahvat maantieteelliset rajat piirtävät kulttuurimaiseman, jotka tekevät alueesta ainutlaatuisen.

Pilkut

Ei pilkkua

- Lauseenvastikkeen kanssa
 - Ennen ja-sanaa (yleensä)
 - Ennen kuin-sanaa
 - Sekä–että-rakenteen väliin
 - Pitkienkään verbittömien lausekkeiden jälkeen: *Tilastokeskuksesta saadun datan mukaan__ vuodesta 2005 lähtien...*
- Yleisesti ottaen ei pilkkua muualle kuin lauseiden väliin!

Vielä luettavuudesta: virkerakenteet

Tsekkaus: pura yli 3 rivin virkkeet ja harkitse yli 2 rivin virkkeen purkamista.

Lauseenvastike: sopii lyhyen ja kevyen sivulauseen korvaamiseen. Ei sovi pitkän ja raskaan sivulauseen korvaamiseen.

Tarkasteltaessa ämpäreiden kaltaisten sisäänheittotuotteiden hankinnasta koituvia kokonaiskustannuksia, on huomioitava
→ Seuraavat asiat on huomioitava, kun tarkastellaan....

A?

Aalto University

Johdannosta

Sisällysluettelo

- Lukujen numerointi: ei pistettä viimeisen numeron perään:
 - 3 Kaupunkitilalliset haasteet ja ongelmat
 - 3.1 Rinnakkaiset katuverkostot
 - 3.2 Tilallinen laatu
- Myös johdanto ja loppuluku numeroidaan
- Ei yksittäisiä alalukuja
- Lähteet: ei numeroa, mutta merkitään sisällysluetteloon

Otsikko ja sisällysluettelo

- Kommentoikaa toistenne otsikoita
 - ytimekkyys, informatiivisuus, houkuttelevuus?
 - kaksiosaiset otsikot: ylä- ja alaotsikon suhde?
- Kommentoikaa toistenne työn rakennetta sisällysluettelon perusteella
 - johdonmukainen eteneminen, hierarkia, tasapaino
 - lukujen otsikot (mm. informatiivisuus) ja niiden väliset suhteet

Johdanto: taustoitus ja aiheen yleinen esittely

- Johdattele lukija aiheeseen:
 - aihepiiri / konteksti, työn lähtökohdat
 - nyrkkisääntö: esitelläänkö otsikon käsitteet?
- Vältä edestakaisia siirtymiä taustoituksesta aiheen esittelyyn ja työn tavoitteisiin

Johdanto: työn esittely ja menetelmä / näkökulma t. lähestymistapa

- Selkeä ensimaininta: **tämä** kandidaatintyö – mielellään uuden kappaleen alussa
- Miten työ on tehty: oma produktio + kirjallisuus + itse toteutetut haastattelut / kyselyt / havainnointi ym.
- Aiheen ja tavoitteen ero? (Miten ilmaistu tekstissä nyt? Miten muotoilisit lyhyesti omasta työstäsi?)
- Rajaus ym. vasta näiden jälkeen
- Menetelmän sijasta / lisäksi voi myös kuvata näkökulmaa tai lähestymistapaa (esim. miten tarkastelun kohteet on valittu)

Johdanto: työn rakenne

- Työn punaisen langan esittely (miten tässä työssä edetään tavoitteeseen pääsemiseksi)
- Johdantoa ei tarvitse mainita (eikä välttämättä loppulukua)

A?

Aalto University

Tekstin koheesio (yhtenäisyys); luvun ja kappaleen rakenne

Suhteet asioiden väleillä: sidosteisuus (koheesio)

- Lauseiden yhdistäminen toisiinsa → mieti, mikä suhde lauseiden sisällöllä on toisiinsa ja valitse konjunktio (*mutta, ja, siksi* jne.) ja muut suhteita luovat sanat (*lisäksi, myös, toisaalta, ehkä, silti* jne.) sen mukaisesti.
- Tee asioiden/lauseiden väliset suhteet selviksi ja näkyviksi: METATEKSTI! Älä luota siihen, että lukija arvaa ajatuksenjuoksusi.

Esimerkki: sidosteisuus

Samansuuntaisia tuloksia ovat saaneet esimerkiksi McFrederick ja LeBuhn (2006), jotka havaitsivat ympäröivän alueen avoimuuden lisäävän kimalaisten laji- ja yksilömäärää sanfransiscolaisissa puistoissa. **Vastaavasti** chicagolaisilla viherkatoilla ja puistoissa positiivisesti vaikuttavaksi tekijäksi havaittiin ympäröivän viheralueen määrä (Tonetti ym. 2011). Huomattavaa **kuitenkin** on, että vaikka ympäröivän alueen vaikuttava tekijä on kaikissa tutkimuksissa samansuuntainen, se ei ole sama. **Esimerkiksi** Ahrnén ym. (2009) tutkimuksessa ympäröivien viheralueiden osuudella ei ollut vaikutusta lajirikkauteen, vaikka ajatuksen tasolla läpäisemättömien pintojen määrä on vahvasti yhteydessä viheralueiden määrään.

Esimerkki: koheesiota toiston ja pronomien avulla

Symmetria on eräs ihmiskehon universaalisti todettu kauneuden mittari. **Se** viestittää terveydestä, joten evolutiivisen estetiikan näkökulmasta ihmiselle on hyödyksi pyrkiä valitsemaan piirteiltään mahdollisimman **symmetrinen** kumppani. Vaikka voi olla todennäköistä, että **symmetrian** ihannointi on meihin hyvin sisäänrakennettuna, se ei kuitenkaan riitä selittämään sitä, miksi **symmetria** koetaan niin miellyttäväksi myös arkkitehtuurissa.

Kappaleen rakenne

- Ideavirke kappaleen alussa auttaa lukijaa!
Tiivistää kappaleen sisällön.
- Pyri yhdistelemään lyhyitä kappaleita,
vähentää tekstin pirstaleisuutta
- Tarkista, että kappaleen muodostaa selkeän
kokonaisuuden – jaa liian pitkät osiin

Esimerkki: kappale

Ympäristöt oli jaoteltu kolmeen ryhmään: kommentoiviin, suunnittelua puoltaviin ja suunnittelun vastaisiin ympäristöihin. Kommentoivassa ryhmässä oli vain yksi työ, Gaetano Pescen postapokalyptiseksi arkeologiaseksi kaivaukseksi lavastettu Archeological Environment. Suunnittelua puoltavat työt uskoivat suunnitteluun keinona vaikuttaa ympäristöllisiin ja sosiokulttuurisiin ongelmiin. Suunnittelun vastaiset ympäristöt taas näkivät filosofisen keskustelun uudelleenherättämisen ja sosiaalisen ja poliittisen osallistumisen tärkeimpinä keinoina ajaa muutosta yhteiskunnassa (Scott, 2007, s. 127–130).

Informaatorakenne

- Etene tutusta asiasta uuteen:
 - Näitä kysymyksiä tutkii **estetiikan oppiala**. Yksi **estetiikan** nykysuuntauksista on **evoluutiivinen estetiikka**.
 - Tähän tarpeeseen on kehitetty [...] **teollisuusstandardi**. **Se** pyrkii vakioimaan elementtien väliset...

Tarkastele omasta tekstistäsi:

- Muodostavatko kappaleen asiat selkeän ja sopivan kokoisen kokonaisuuden?
- Onko tekstissä riittävästi sidosteisuutta: konjunktiot / konnektorit, toisto, pronominit, vertailusanat...)
- Voiko kappaleelle muotoilla ydinvirkkeen?
- Eteneekö asia luontevasti tutusta uuteen?

Rakenne ja lukijan huomioiminen

1. Yksi kappale = liian lyhyt alaluku
2. Yksi/kaksi virkettä = liian lyhyt kappale
3. Luettelot ja kuvat: kuuluvat tekstiin, mutta pidettävä kurissa
 - 1) Numerointi, otsikointi, lähteet.
 - 2) Eivät riitä alaluvun sisällöksi.
 - 3) Älä sijoita useita kuvia peräjälkeen äläkä luvun alkuun/loppuun.
 - 4) Kuvia/taulukkoita on käsiteltävä tekstissä.
4. Kappaleiden, lukujen ja alalukujen alut: muista tarjota riittävät askelmerkit lukijalle (metateksti).

Vertaispalaute

- Onko teksti riittävän yleistajuista? Avataanko niin termejä kuin ilmiöitäkin siten, että lukija pysyy kärryillä?
 - Onko tekstissä näkyvissä punainen lanka? Seuraavatko tekstikappaleet ja luvut toisiaan loogisesti?
 - Onko tekstin tyyli tieteelliselle tekstille sopivaa? Onko asiat ilmaistu täsmällisesti, asiakielisesti ja perustellen?
 - Onko lähteitä käytetty johdonmukaisesti? Selviääkö tekstistä helposti, mikä on omaa, mikä lainattua?
- + muut mahdolliset kommentit tekstinäytteestä

Aalto University

Lähteiden käyttö

Lähteiden käyttö: referointi

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen 2009, s. 43).*

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Hyypän (2008, s. 58) mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine.*

Referointi: paketointitekniikka

- Rajataan referoinnin alku paljastamalla lähteen kirjoittajat (*Mäkelän mukaan...*)
- Referointia (1–n virkettä)
- Rajataan referoinnin loppu tekstiviitteellä

Jakobson näkee teollisessa rakentamisessa suunnittelua rajoittavina tekijöinä yksiköiden toistuvuuden ja tekniikan läheisen niveltymisen asemakaavasunnitteluun. **Hän pitää tärkeänä** teollisen rakentamisen hyötyjen huolellista selvittämistä **epäillen kuitenkin samalla** järjestelmärakentamisen edustajien usein liioittelevan kustannussäästöä. (Jakobson 2007, 53.)

Viittaaminen lähteeseen vai tutkijaan?

Taide, muotoilu (osin): kuvaile tekstiä tai kirjoittajaa harkiten

- Kirjoittajan koko nimi, titteli: *Carl August Ehrensvärd (1745-1800) on yksi 1700-luvun tärkeimmistä ruotsalaisista taiteilijoista, ajattelijoista ja taidefilosofoista...* (HS 2.4.2006)
- Tekstin formaatti, tekstilaji: *Tuomas Karemo pohtii esseessään, miten populaarikulttuuri – pornoa unohtamatta – on avittanut pizzan voittokulkua ja luonut sille myyttiset mittasuhteet...* (YLE 2.2.2019)

Lähteen tai kirjoittajan kuvailu miten, missä, miksi?

- Mitä vahvemmin estetiikkaan, tulkintaan tai kokemukseen liittyvä aihe, sitä enemmän tulkinnanvaraa
- Lähteen ja kirjoittajan kuvailu: näkökulmaisuuuden korostaminen
- Tehokeinona lähteen ja kirjoittajan kuvailu sopii erityisesti sellaiseen kiistanalaiseen (tyypillisesti tutkielman kannalta keskeiseen aiheeseen), johon tutkielman kirjoittaja haluaa esittää muodossa tai toisessa oman kantansa.

Vielä viittaustekniikasta

Prioriteetti #1: johdonmukaisuus

Prioriteetti #2: oikeaoppisuus

Bonuspisteet: eri viitetyyppien monipuolinen käyttö

A?

Aalto University

Tieteellinen tyyli

Puhetyyli ≠ arkityyli ≠ asiatyyli

Asiatyyli ≠ tieteellinen tyyli

Asiatyylinen ilmaus ei automaattisesti sovi tieteelliseen tyyliin:

- *ikävä kyllä, erinomainen analyysi, yhtäkkiä, valitettavasti*
- *Lepolan analyysi ei ~~ikävä kyllä~~ ole johdonmukainen, sillä...*

Tieteellinen tyyli ≠ asiatyyli

Asiatyyllisiä ilmauksia:

Kertoa Ihminen on aina...

Melko Jokainen

Yrittää

Pyrkiä

Paras

Valtava

Työ tehtiin

*Havaitsemme tämän ilmiön
jokapäiväisessä elämässämme, kun...*

*Mitä tapahtuu, kun kaksitoista
kuumaa sinkkua laitetaan autiolle saarelle?*

Tieteellinen tyyli: välttä...

... **arkityylisiä ilmauksia** (*näppärä, hienosti, pärjätä, etänä, porukka, meinata, satsata, loistava, mahtava...*)

... **kielikuvia** (*olla lapsenkengissä, nostaa kissa pöydälle, tulla puun takaa, näyttää vihreää valoa, poimia rusinat pullasta...*)

... **muoti-ilmauksia** (*pitkässä juoksussa, loppupeleissä, loppukädessä, loppuviimeksi, isossa kuvassa, pelittää, randomilla...*)

... **ja anglismeja** (ks. edellä).

Vielä: älä käytä pilkkua tai puolipistettä virkkeiden jäsentämisessä.

A?

Aalto University

Argumentointi

Argumentointi

Väite + perustelu (selitys):

*Kysymyksiin ”mistä me tulemme / keitä me olemme” annetut vastaukset ovat kuitenkin monella tavoin mielenkiintoisia, **sillä** ne kertovat aina jotakin siitä ajasta, jolloin ne ymmärretään totuuksiksi. [Teoksesta Ruuska 2004]*

Perustelu + väite (seuraus tai teko):

***Koska** parenteettiset lisäykset voivat olla itsekorjauksia **mutta** kaikki itsekorjaukset eivät ole parenteettisiä lisäyksiä, käyn rajaa tässä luvussa. [Teoksesta Routarinne 2003]*

Argumentointi: kielelliset keinot

Asioiden väliset suhteet, erityisesti kausaalisuus (*koska, siksi, joten*)

Ilmiöiden yleisyys (*yleensä, poikkeuksetta*)

Vastakohtaiset näkökulmat (*mutta, toisaalta, kun taas*)

Tiedon varmuusaste (*voida, tuskin, mahdollinen, ilmiö osoittanee*)

Pohjaolosuhteiden, ympäristön ja kaivantorakenteiden vaativuus **voivat** vaihdella **oleellisesti** putkilinjojen eri osissa. **Tällöin** (ei: **Täten**) putkilinja **on syytä** jakaa pohjaolosuhteiltaan ja vaativuudeltaan homogeenisiin osuuksiin maastokatselmusten, maaperäkarttojen ja ympäristön pohjatutkimusten perusteella.

Argumentointi: esimerkkejä

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan:

- *Liikenteen ohjaaminen on vaikea ja tärkeä ongelma.*

Tunnista väite ja perustelut:

- *Koska kaupunkiasuntoja ei ole suunniteltu majoittamaan useampia sukupolvia, vanhuksat kokevat lasten luona asumisen usein hankalaksi.*

Miksi argumentointi ei ole onnistunut?

- *Projektit ja prosessit muistuttavat osittain paljon toisiaan. Niiden erottaminen voi olla vaikeaa. Nämä toiminnanmuodot tuleekin erottaa selkeästi toisistaan. Niiden pääerot on tärkeää tunnistaa.*